

(सूचनाको हक सम्बन्धि ऐन, २०६४ को दफा ५(३) तथा सूचनाको हक सम्बन्धि नियमावली, २०६५ को नियम ३ बमोजिम सार्वजनिक गरिएको)

२०७८ कार्तिक १ गते देखि पौष मसान्तसम्ममा सम्पादित प्रमुख कृयाकलापहरु
(स्वतः प्रकाशन) को विवरण



नेपाल सरकार
ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाई मन्त्रालय
सिंहदरबार, काठमाडौं।

१. पृष्ठभूमि :.....	1
२. मन्त्रालयको कार्य विभाजन :.....	1
३. मन्त्रालयको संगठनात्मक संरचना :	3
४.सचिवालय,महाशाखा,जिम्मेवार अधिकारी र सम्पूर्ण टेलिफोन नम्बर :	4
५. मन्त्रालय मातहतका विभाग तथा निकायहरु :	4
६.मन्त्रालय सम्बद्धराष्ट्रिय गौरवका आयोजनाहरु :	5
७.सेवा प्राप्त गर्ने लाग्ने दस्तुर र अवधि :	5
८. निवेदन उजुरी उपर निर्णय गर्ने प्रक्रिया र अधिकारी :	5
९. निर्णय उपर उजुरी सुन्ने अधिकारी :.....	5
१०. सूचना अधिकारी प्रवक्ता र प्रमुखको नाम पद	5
११. ऐन, नियम, विनियम वा निर्देशकाको सूची :	6
१२. सम्पादन गरेका मुख्य मुख्य कामको विवरण :	7

१. पृष्ठभूमि :

विकासको मेरुदण्डको रूपमा रहेको उर्जा,जलश्रोत तथा सिंचाइ क्षेत्रलाई समायोजित तरिकाले द्रुत विकास गरी देशको सामाजिक-आर्थिक रूपान्तरण गर्ने एक प्रमुख साधनको रूपमा नेपालको जलश्रोतको दिगो उपयोग गर्दै उर्जा तथा सिंचाइ क्षेत्रमा महत्वपूर्ण उपलब्धीहरु हासिल गर्ने, सम्पूर्ण खेतीयोग्य जमिनमा सिंचाइ सुविधा पुर्याउने, उर्जा संकटलाई न्यूनिकरण गर्ने,निराकरण गर्ने र विद्युत उर्जालाई देशको मुख्य उर्जाको रूपमा अगाडी बढाउने सोचका साथ उर्जा ,जलश्रोत तथा सिंचाइ क्षेत्रसँग सम्बन्धित सम्पूर्ण गतिविधिहरुको व्यवस्थापन गर्ने मुख्य दायित्व उर्जा,जलश्रोत तथा सिंचाइ मन्त्रालयको रहेको छ । नेपाल सरकारको कार्य विभाजन नियमावली २०७४ अनुसार साविकको उर्जा मन्त्रालय र सिंचाइ मन्त्रालय तथा सो मातहतका निकायहरुका साथै साविकको वातावरण मन्त्रालय अन्तर्गत रहेका वैकल्पिक उर्जा प्रवर्द्धन केन्द्र र जल तथा मौसम विज्ञान विभाग समेत समावेश गरी उर्जा,जलश्रोत तथा सिंचाइ मन्त्रालय गठन भएको छ ।

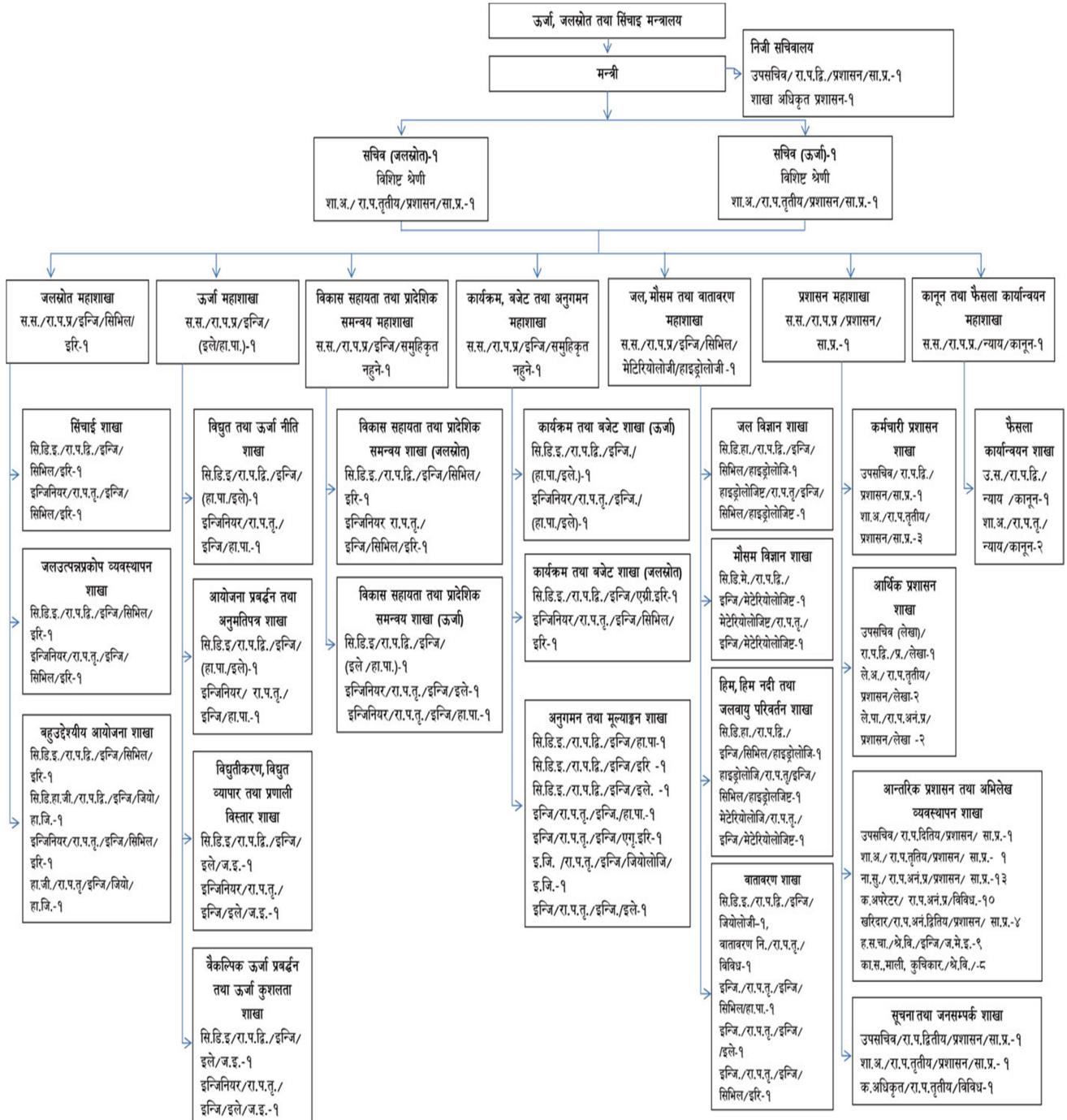
२. मन्त्रालयको कार्य विभाजन :

उर्जा, जलश्रोत तथा सिंचाइ मन्त्रालयबाट सम्पादन हुने कार्यहरु देहाय बमोजिम रहेका छन् ।

१. जलश्रोत र उर्जाको दिगो विकास,संरक्षण,उपयोग र पानीको बाँडफाँडसम्बन्धी नीति,कानुन,मापदण्ड र नियमन ,
२. जलश्रोत र उर्जा पूर्वाधार संरचना निर्माणसम्बन्धी एकीकृत नीति,कानुन,मापदण्ड र नियमन
३. सिंचाइसम्बन्धी एकीकृत नीति,कानुन,मापदण्ड र नियमन
४. नदी बेसिन योजना र जल उपयोगसम्बन्धी गुरुयोजना र नियमन
५. जलश्रोत,उर्जा, सिंचाइ र भूमिगत जलश्रोतसम्बन्धी अध्ययन,अनुसन्धान र प्रविधि विकास
६. प्रमुख नदीहरुको बहाव क्षेत्र निर्धारण र सो क्षेत्रको जमीनको संरक्षण,व्यवस्थापन र उपयोगसम्बन्धी नीति,कानुन ,मापदण्ड र नियमन
७. जलश्रोतसम्बन्धी वस्तु वा सेवा उपयोगको मापदण्ड र नियमन
८. जलश्रोत,उर्जा र सिंचाइ क्षेत्रसँग सम्बन्धित निकायहरुसँगको समन्वय
९. संघिय र अन्तरप्रदेशस्तरमा सञ्चालन हुने जलश्रोत उपयोगका बहुउद्देशीय आयोजनाको पहिचान,अध्ययन,निर्माण र नियमन
१०. संघीय र अन्तरप्रादेशिक सिंचाइ र अन्तरप्रदेश जलउत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण आयोजनको पहिचान,अध्ययन, निर्माण र नियमन
११. जलश्रोत,उर्जा र सिंचाइसम्बन्धी ठूला पूर्वाधार आयोजनाबाट विस्थापितहरुको पुनर्बास र पुनर्स्थापना
१२. संघीय र अन्तरप्रदेश सिंचाइ प्रणालीको बाँध,जलाशय,अन्य संरचना,मुल नहरको सञ्चालन,मर्मत संभार,व्यवस्थापनसम्बन्धी नीति,मापदण्ड र कार्यान्वयन

१३. प्रदेश सीमा नदीको बाढी र नदी नियन्त्रण कार्यक्रम सञ्चालनमा समन्वय र सहयोग
१४. जलश्रोत,उर्जा र सिंचाइसम्बन्धी तथ्याङ्क व्यवस्थापन,अध्ययन अनुसन्धान
१५. राष्ट्रिय र अन्तराष्ट्रिय विद्युत प्रशारण लाइन तथा विस्तार
१६. राष्ट्रिय र अन्तराष्ट्रिय विद्युत व्यापार सम्बन्धी नीति,कानून,मापदण्ड,सन्धी—सम्झौता कार्यान्वयन र नियमन
१७. राष्ट्रिय महत्वका बहुउद्देश्यीय जल आयोजना र अन्तर जलाधार स्थानान्तरण
१८. विद्युत सेवाको मापदण्ड,गुणस्तर र महशुल सम्बन्धी नीति र नियमन
१९. विद्युत सेवाको राष्ट्रिय र क्षेत्रिय भार प्रणाली व्यवस्थापन र सञ्चालन
२०. नवीकरणीय र वैकल्पिक उर्जाको उपयोग,गुणस्तर र मापदण्ड
२१. विद्युत विकासमा लगानी
२२. जल तथा मौसम विज्ञान सेवासम्बन्धी नीति,कानून,मापदण्ड,तथ्याङ्क,योजना,कार्यान्वयन र नियमन
२३. मौसम तथा बाढी पूर्वानुमान
२४. विपद पूर्व सूचना प्रणालीको विकास तथा सम्प्रेषण
२५. जलवायुसम्बन्धी अध्ययन तथा अनुसन्धान,सूचना आदन प्रदान
२६. जल तथा मौसमी राडार,रेडियोसोन्डे,चट्यान नेटवर्क,सौर्य विकीरण केन्द्रहरूको व्यवस्थापन र सूचना प्रवाह
२७. हिमनदी तथा हिमताल
२८. मन्त्रालयसम्बन्धी राष्ट्रिय अन्तर्राष्ट्रिय संघसंस्थासँग सन्धि,सम्झौता,अभिसन्धि,सम्पर्क र समन्वय
२९. मन्त्रालयसम्बन्धी सार्वजनिक संस्थान,प्राधिकरण,समिति ,प्रतिष्ठान,कम्पनी आदिको सञ्चालन र नियमन
३०. नेपाल इन्जिनियरिङ सेवाअन्तर्गत देहायका समूह,उपसमूहको सञ्चालन
 - क) इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ समूह
 - ख) मेकानिकल इन्जिनियरिङ समूह
 - ग) मेटेरियोलजी समूह
 - घ) एग्रि इरिगेशनइन्जिनियरिङ समूह
 - ड) सिभिल इन्जिनियरिङ समूहको इरिगेशन,हाइड्रोपावर र हाइड्रोलजी उपसमूह ।

३. मन्त्रालयको संगठनात्मक संरचना :



४. सचिवालय, महाशाखा, जिम्मेवार अधिकारी र सम्पूर्ण टेलिफोन नम्बर :

सि.नं.	सचिवालय/ महाशाखा	जिम्मेवार अधिकारी	फोन नं.
१	माननीय उर्जा, जलश्रोत तथा सिंचाइमन्त्री	श्री पम्फा भुसाल	४२९९५१३/५१८
२	सचिव(उर्जा)	श्री देवेन्द्र कार्की	४२९९५१६
३	सचिव (सिंचाइ)	श्री सागर कुमार राई	४२९९४२६
४	प्रशासन महाशाखा	सहसचिव श्री बाबुराम भण्डारी	४२०००३३
५	कानुन तथा फैसला कार्यान्वयन महाशाखा	सहसचिव श्री पुष्कर सापकोटा	४२०००३१
६	कार्यक्रम, बजेट तथा अनुगमन महाशाखा	सहसचिव श्री नुर महोम्बाद खाँ	४२९९५०९
७	जलश्रोत महाशाखा	सहसचिव श्री महेश्वर श्रेष्ठ	४२००१२२
८	उर्जा महाशाखा	सहसचिव श्री मधु प्रसाद भेटुवाल	४२९९५३६
९	विकास सहायता तथा प्रादेशिक समन्वय महाशाखा	सहसचिव श्री मधुकर राज भण्डारी	४२९९५२३
१०	जल, मौसम तथा बातावरण महाशाखा	सहसचिव श्री राम गोपाल खर्बुजा	४२९९९९२

५. मन्त्रालय मातहतका विभाग तथा निकायहरु :

- विद्युत विकास विभाग
- जलश्रोत तथा सिंचाइ विभाग
- जल तथा मौसम विज्ञान विभाग
- जल तथा उर्जा आयोगको सचिवालय
- नेपाल विद्युत प्राधिकरण
- भूमिगत जलश्रोत विकास समिति
- वैकल्पिक उर्जा प्रवर्द्धन केन्द्र
- जलश्रोत अनुसन्धान तथा विकास केन्द्र
- विद्युत उत्पादन कम्पनी लिमिटेड
- राष्ट्रिय प्रशारण ग्रिड कम्पनी लिमिटेड
- जलविद्युत लगानी तथा विकास कम्पनी लिमिटेड

६. मन्त्रालय सम्बद्ध राष्ट्रिय गौरवका आयोजनाहरु :

- माथिल्लो तामाकोशी जलविद्युत आयोजना
- बुढीगण्डकी जलविद्युत आयोजना
- पश्चिम सेती जलविद्युत आयोजना
- सिक्टा सिंचाइ आयोजना
- बबई सिंचाइ आयोजना
- रानीजमरा कुलरिया सिंचाइ आयोजना
- भेरी-बबई डाईभर्सन बहुउद्देश्यीय आयोजना

७. सेवा प्राप्त गर्ने लाग्ने दस्तुर र अवधि :

क. सेवा प्राप्त गर्ने लाग्ने दस्तुर

१. सूचनाको हक सम्बन्धि नियमावली २०६५ को नियम ४ बमोजिम र
२. अन्य विशेष कानुनले तोके बमोजिमको दस्तुर

ख. सेवा प्राप्त गर्ने लाग्ने अवधि :

१. सूचनाको हक सम्बन्धि ऐन २०६४ को दफा ७ ले तोकेको अवधी भित्र र
२. अन्य विषेश कानुनले अवधी तोकेकोमा सोही बमोजिमको

८. निवेदन उजुरी उपर निर्णय गर्ने प्रक्रिया र अधिकारी :

प्राप्त उजुरीहरु सम्बन्धित अधिकारीले हेरी सम्बन्धित महाशाखा र शाखामा आवश्यक कारबाहीको लागि पठाइने र शाखा प्रमुखबाट कारबाही प्रकृया अगाडी बढाइने ।

९. निर्णय उपर उजुरी सुन्ने अधिकारी :

- उर्जा तर्फ सचिव श्री देवेन्द्र कार्की
- जलश्रोत, सिंचाइ तथा मौसम विज्ञान तर्फ सचिव श्री सागर कुमार राई

१०. सूचना अधिकारी प्रबक्ता र प्रमुखको नाम पद

प्रमुख

सचिव(उर्जा) श्री देवेन्द्र कार्की

प्रमुख	सचिव(सिंचाई) सागर कुमार राई
प्रबक्ता	सहसचिव श्री मधु प्रसाद भेटुवाल
सुचना अधिकारी	सि.डि.ई श्री बाबुराज अधिकारी

११. ऐन, नियम, विनियम वा निर्देशिकाको सूची :

- नेपालको संविधान
- ऐन:
 १. विद्युत नियमन आयोग ऐन, २०७४
 २. विद्युत चोरी नियन्त्रण ऐन २०५८
 ३. विद्युत ऐन २०४९
 ४. जलश्रोत ऐन २०४९
 ५. नेपाल विद्युत प्राधिकरण ऐन, २०४९
- नियमावली :
 १. विद्युत नियमन आयोग नियमावली, २०७५
 २. सिंचाई नियमावली, २०५६
 ३. विद्युत चोरी नियन्त्रण नियमावली, २०५९
 ४. विद्युत महशुल निर्धारण नियमावली, २०५०
 ५. विद्युत नियमावली, २०५०
 ६. जलश्रोत नियमावली, २०५०
- निर्देशिका :
 १. जनताको जलविद्युत कार्यक्रम(सञ्चालन तथा व्यवस्थापन) कार्यविधि
 २. विद्युत आयोजनाको अनुमतिपत्र सम्बन्धी निर्देशिका, २०७५
 ३. ग्रीड कनेक्टेड वैकल्पिक विद्युत उर्जा विकास सम्बन्धी कार्यविधि, २०७४
 ४. १ मेगावट सम्मको जलविद्युत आयोजनाको विकास सम्बन्धी निर्देशिका, २०७४(मस्यौदा)
 ५. विद्युत आयोजनाको लागि विदेशी विनिमय सुविधा सिफारिस सम्बन्धी निर्देशिका, २०७४
 ६. विद्युत आयोजनाको अनुमतिपत्र सम्बन्धी (संशोधन) निर्देशिका, २०७३
 ७. विद्युत आयोजनाको अनुमतिपत्र सम्बन्धी निर्देशिका, २०७३
 ८. जलविद्युत तथा प्रसारण आयोजनाहरूको प्रारम्भिक वातावरणीय परिक्षण र वातावरणीय प्रभाव मुल्यांकन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७३
 ९. विद्युत आयोजनाको अनुमतिपत्र सम्बन्धी निर्देशिका, २०७२
 १०. निर्माण सम्पन्न जलविद्युत आयोजनाहरूलाई प्रदान गरिने अनुदान सम्बन्धी कार्यविधि, २०७२

११. राष्ट्रिय उर्जा संकट निवारण तथा विद्युत विकास दशक सम्बन्धी अवधारणा पत्र एवं कार्ययोजना, २०७२
१२. सिंचाइ मन्त्रालय र अन्तर्गत विभागहरुको सरुवा/पदस्थापन तथा काज सम्बन्धी मापदण्ड, २०७१
१३. विद्युत आयोजनाको लागि विदेशी विनिमय सुविधा सिफारिस सम्बन्धी निर्देशिका, २०७१
१४. जलविद्युत आयोजना विकास सम्बैता सम्बन्धी (पहिलो संशोधन) कार्यविधि, २०७०
१५. उर्जा मन्त्रालय र अन्तर्गत निकायमा कार्यरत कर्मचारीहरुको आचार संहिता, २०७०
१६. कार्य फछ्यौट कार्यविधि, २०७०
१७. सिंचाइ तथा जलउत्पन्न प्रकोप नियन्त्रणसम्बन्धी निर्माण कार्यहरु उपभोक्ता संस्था मार्फत निर्माण कार्य सञ्चालन गर्ने/गराउने कार्यविधि, २०६९
१८. जलविद्युत आयोजना विकास सम्बैता सम्बन्धी कार्यविधि, २०६९
१९. जलविद्युत आयोजना अनुमतिपत्र सम्बन्धी (दोस्रो संशोधन) निर्देशिका, २०६९
२०. लोडसेडिड न्यूनिकरण कार्ययोजना-२०६९
२१. निजीक्षे
२२. ब्राट निर्माणाधीन जलविद्युत आयोजनाहरूलाई प्रदान गरिने सुविधा सम्बन्धी कार्यविधि, २०६८
२३. जलविद्युत आयोजना अनुमतिपत्र सम्बन्धी निर्देशिका, २०६८
२४. लोडसेडिड न्यूनिकरण कार्ययोजना-२०६८
२५. राष्ट्रिय विद्युत संकट निरूपण कार्ययोजना २०६५

१२. सम्पादन गरेका मुख्य मुख्य कामको विवरण :

आ.व. २०७८/७९ को हालसम्मको प्रगति

ऊर्जा तर्फ

- १। हालसम्ममा २ हजार ५३ मेगावाट विद्युत उत्पादन भएको ।
- २। हालसम्म ६६ के.भी. भन्दा माथिका करिव ४ हजार ७ सय २६ सर्किट किलोमिटर प्रसारण लाइन निर्माण भएका छन् ।
- ३। हालसम्म विद्युत चुहावट १७.१८ प्रतिशतमा रहेको छ ।

- ४। हालसम्म प्रतिव्यक्ति विद्युत खपत २ सय ६० किलोवाट घण्टाबाट ३ सय २५ किलोवाट घण्टा पुगेको छ ।
- ५। हालसम्म राष्ट्रिय विद्युत प्रणालीबाट विद्युतमा पहुँचप्राप्त जनसंख्या ९३ प्रतिशत पुगेको ।
- ६। माथिल्लो तामाकोशी जलविद्युत (४५६ मे.वा.) आयोजना राष्ट्रिय प्रशारण ग्रीडमा आबद्ध भइ मिति २०७८/०५/२५ पूर्ण क्षमतामा(४५६ मे.वा.) संचालनमा आएको ।
- ७। बुढीगण्डकी जलाशययुक्त आयोजना (१,२०० मे. वा.) को डुवान क्षेत्रमा पर्ने ५८ हजार १ सय ५३ रोपनी जग्गा मध्ये यस आ.व. २०७८/७९ सम्म कुल ४८ हजार ८ सय ८४ रोपनी (८४.१%) जग्गाको मुआव्जा बापत रु ३४ अर्ब २ लाख वितरण भएको छ ।
- ८। नवीकरणीय ऊर्जा अन्तर्गत आ.व २०७८/७९ मा १४४६ वटा घरायसी वायोग्यास प्लान्ट जडान, १६०५ वटा सुधारिएको फलामे चुलो तथा रकेट चुलो, ३२७ विद्युतको पहुँच नभएका क्षेत्रमा घरेलु

निकाय	बजेट (रु हजारमा)	खर्च (रु हजारमा)	प्रगति %
ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाई मन्त्रालय	४५६२१	२७८१४	६१.१९%

सौर्य विद्युत प्रणाली जडान, ५५ संस्थागत सौर्य विद्युत प्रणाली जडान भएका छन् ।

हाल सम्मको खर्चको विवरण

जलश्रोत तथा सिंचाई तर्फ

१. यस अवधिमा भेरी बबई डाइर्भर्सन आयोजनाको बाँध निर्माण स्थल चिप्लेमा बाँध निर्माण स्थल चिप्लेमा D/S Stilling Basin संरचना (Cutoff सहित) को Bay 1 र 2 को लागि जग खन्ने कार्य तथा RCC ढलान कार्य सुचारू रहेको साथै Settling basin को लागि foundation खन्ने (Rock cutting) तथा RCC ढलान गर्ने कार्य सुचारू रहेको, चिप्ले खोल्सी Diversion निर्माण कार्यको दोश्रो चरणको कार्य सुचारू रहेको। हेडवन्क्स साईट चिप्लेमा Diversion road सम्पन्न भएको तथा चिप्ले खोल्सी Diversion निर्माण कार्यको पहिलो चरणको कार्य सम्पन्न भई दोश्रो चरणको कार्य सुचारू रहेको, पावरहाउस निर्माण स्थानमा Excavation कार्य सुचारू रहेको साथै Grouting एवं Shotcrete गरी Slope Stabilization गर्ने कार्य भैरहेको

हाइड्रोमेकानिकल निर्माण कार्यको समझौता भई निर्माण व्यवशायी मोबिलाईजेसन भैसकेको तथा डिजाईन एंव इर्झको कार्य भैरहेको। जलश्रोत तथा सिंचाई विभाग अन्तर्गत संचालित महाकाली सिंचाई आयोजना (तेश्रो चरण) मा लागू गरिएको ऐलानी जग्गाको नजिरलाई आधार मानी पेश गरिएको प्रस्ताव मिति २०७८।०८।०२ गतेको मन्त्रिपरिषद्को बैठकद्वारा स्वीकृत भएको। भेरी कोरिडोर सिंचाई विकास यस आयोजना अन्तर्गतका विभिन्न ४१ वटा योजनाहरुको समझौता भई संचालनमा आईसकेको र ३४ वटा योजनाहरुको बोलपत्र आव्हानको सूचना प्रकाशन भएको। लिफ्ट सिंचाई सम्बन्धी पाईप लाईन खन्ने र पाईप सप्लाई गरी फिटिङ गर्ने लगायतका कार्यहरु भईरहेको। यस अन्तर्गत १३ वटा योजनाहरुको बोलपत्र आव्हानको सूचना प्रकाशन भएको र आवश्यकता अनुसार बाँकी योजनाहरुको अध्ययन गर्ने र डाटा संकलन गर्ने तथा लागत तयार गर्ने कार्य जारी रहेको। सतह सिंचाई सम्बन्धी पुनर्स्थापनाका लागि जग खन्ने, बेडमा ढुङ्गा सोलिङ्ग गर्ने तथा नहर लाईनिङ गर्ने लगायतका कार्यहरु भईरहेको। सतह सिंचाई सम्बन्धि विभिन्न ४१ वटा योजनाहरुको खरिद प्रकृया पूरा गरी संचालनमा आईसकेको। साथै थप २१ वटा योजनाहरुको अध्ययन गर्ने र डाटा संकलन गर्ने तथा लागत तयार गरी बोलपत्र आव्हानका लागि सूचना प्रकाशन भैसकेको।

२. रानी जमरा कुलरिया सिचाइ आयोजनाको गेट जडानको कार्य सम्पन्न गर्नेमा Settling Basin मा monorail frame तथा machine जडान को कार्य हुदै। संरचना निर्माण कार्य अन्तर्गत पुल निर्माण कार्य सम्पन्न गर्न Crane Installation को कार्य सम्पन्न। जलाधार क्षेत्र व्यवस्थापन कार्य अन्तर्गत जलाधार व्यवस्थापन कार्य गर्न Consultant सँग Jointly Survey कार्य हुदै।
३. महाकाली सिचाइ आयोजनाको ऐलानी जग्गाको क्षतिपुर्तिको लागि असारमा बजेट बिनियोजन भए मुताविक जग्गा अधिग्रहण भएको। नहर निर्माण कार्य (४ कि.मी) भएको। डिसिलिङ बेसीन तथा हेड रेगुलेटर/क्रस रेगुलेटर निर्माण (५० %) सम्पन्न गर्नेमा संरचनाहरुको डिजाइन, डइड, इष्टिमेट स्वीकृत भइ टेण्डर अहान भइ मूल्याङ्कन गरी समझौता हुन बाँकि। शाखा नहरहरुको डिजाइन, डइड, इष्टिमेट तथा जग्गा मुआव्जाको लगत तयार पार्ने कार्य भइरहेको।

४. एकिकृत उर्जा तथा सिंचाइ विशेष कार्यक्रम अन्तर्गत ६ वटा नदी बेसिनहरूको Master plan तयारीको लागि फिल्ड रिपोर्ट प्राप्त भई थप कार्य भैरहेको । ३ वटा नदी बेसिनहरूको विभिन्न १० स्थानमा अन्वेषण ट्रूबेल निर्माण गर्ने Estimate तयारी कार्य सम्पन्न, ४० वटा उप-आयोजनाहरूको विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने Estimate तयारी कार्य सम्पन्न । ८ वोटा योजनाको reservoir tank, delivery line निर्माण सम्पन्न ।
५. समृद्ध तराई मधेश सिंचाइ विशेष कार्यक्रम अन्तर्गत समृद्ध तराई मधेश सिंचाइ विशेष कार्यक्रम, ललितपुरको कार्यक्षेत्र तोकिएका जिल्लाहरूमा रहेका डिप ट्युबवेलहरूको निर्माणको लागि प्रकाशित बोलपत्रको मुल्यांकन भइरहेको ।
६. बागमती सिंचाइ आयोजनामा विभिन्न स्रोतहरूबाट नहरमा पानी थप गर्ने ६ गोटा उपयोजनाहरूको कार्यान्वयनमा ०.६ % प्रगति हासिल गरिएको (२५% प्रगति गत आ.व सम्म सम्पन्न) । लागत अनुमानको स्वीकृति तथा निर्माणका लागि समझौता सम्पन्न भै ५७५ मीटर नहर लाईनिङ्ग, VRB-२ गोटा निर्माण सम्पन्न । VRB, नहर लाईनिङ्ग तथा CAP लगायतका सिंचाइ संरचनाहरूको निर्माण
७. सुनसरी - मोरङ्ग सिंचाइ प्रणालीको हुरहुरिया र सुखसेना शाखाको सिंचित क्षेत्रमा नहर संरचना निर्माण कार्य, कोशी नदी चतरामा स्पर मर्मत तथा निर्माण सुरु, लोहन्दा खोलामा ब्रिज तथा साइफन निर्माण कार्य (लोहन्दा खोलामा तटवन्ध निर्माण समेत)को गत आ.व सम्म ७० % सम्पन्न भएकोमा बाकि (३०%) कार्य सम्पन्न गर्नेमा Abutment, Retaining Wall & Pier caping, Beam Grider र Desk Slab को कार्य भइरहेको।
८. पालुडटार- कुण्डुटार सिंचाइ आयोजनाको कुन्डुटार सिंचाइ योजना अन्तर्गतका दुइवटा प्याकेज हरूको खरिद समझौता भइ निर्माण प्रक्रिया अगाडी बढि निर्माण भइरहेको साइट clearance गरि lining सुरु गर्ने अवस्थामा । विभिन्न सिंचाइ योजनाहरू Detail studyको चरणमा रहेको ।
९. बृहत दाढ उपत्यका सिंचाइ आयोजना अन्तर्गत वितरण सरेसोता, ओखेरे सेउलीसोता, अकमी, बगीगान्जी, फलातेखोली, एकपत्ते पन्नानपुर लगायतसम्पन्न । वितरण प्रणालीको स-साना काम बाहेक लिफ्ट योजना सम्पन्न(भगुवार, ढोलपुर, भोजपुर डबरा, बैबांग, बाँकी बेटारपुर, गब्दवा खैरेनी, सर्सैया)
१०. सुनकोशी मरिन बहुउद्देश्यीय आयोजनाको रामेछाप जिल्ला अन्तर्गतको दुवानमा पर्ने जग्गा अधिग्रहण गरि मुअब्जा वितरणको लागि मूल्याङ्कन कार्य भइरहेको जग्गाको मूल्य निर्धारणको लागि आवश्यक बैठक तथा तयारी कार्य भैरहेको | हेडवर्क्स निर्माण कार्यको खरिदको सूचना प्रकाशन गर्न Detailed Engineering कार्यको review भैरहेको हुनाले लागत अनुमान तयारि भैरहेको ।

११. बृहत सरकारी सिंचाई योजनाको पुनर्स्थापना तथा व्यवस्थापन हस्तान्तरण अन्तर्गत कोशी पम्प चन्द्र नहर सिंचाई प्रणालीमा हिउंदे वालीको लागि नहर सञ्चालन, सिंचाई प्रणाली निर्माण, पुनर्निर्माण तथा सिंचित क्षेत्र र संरचना बचावट कार्य, नारायणी सिंचाइ प्रणालीमा गहुंवालीको लागि नहर सञ्चालन, नहरमा माटोको काम तथा योजना तयारी कार्यहरु, गण्डक सिंचाइ प्रणालीमा प्रसौनी र पिपरपाती माईनर लाइनिङ १०० मि., SFD Lining १०० मि, Gravel, (Sub-base)-५.१ Km, VRB=२ nos, ongoing, Outlet=२ nos, Gate installation=२९, कमला सिंचाइ प्रणालीको नहर सञ्चालन, नहर तथा संरचना निर्माण- पुनर्निर्माण तथा योजना तयारी कार्यहरु भैरहेको ।

१२. सिंचाइ संभाव्यता अध्ययन अन्तर्गत तमोर चिस्याड डाईर्भर्सन आयोजना र रासी कपिलवस्तु आयोजनाको TOR र ल. ई तयार भइ स्वीकृतिको चरणमा, पाँचखाल उपत्यका एकिकृत जलश्रोत व्यवस्थापन आयोजनाको फिल्ड रिपोर्ट प्राप्त भई थप कार्य भैरहेको ।।

१३. नदी नियन्त्रण अन्तर्गत खाँडो नदी नियन्त्रण (ससरी) १.९ कि.मी. तटबन्ध तथा रिभेटमेन्ट निर्माण गर्नेमा ०.६७ कि.मी. तटबन्ध र ०.६६ मी. रिभेटमेन्ट, १३ गोटा स्पर/स्टड, १.५२० प्रोटेक्शन कार्य र ०.५१ मी. बेम्बो पाइलिङ निर्माण भएको । विभिन्न नदीहरूमा आपतकालिन कार्य भइरहेको । कर्णाली नदी व्यवस्थापन (बर्दिया) २.२ कि.मी. तटबन्ध निर्माण गर्नेमा नदी कटान रोकथामका लागी ४ स्थानमा आपतकालिन नदी नियन्त्रण कार्य भएको ।

जलश्रोत अनुसन्धान तथा विकास केन्द्र तर्फ

१. जलस्रोत क्षेत्रको विविध पक्षमा अनुसन्धान र विकासका लागि आवश्यक विशिष्टीकृत प्राविधिक क्षमता अभिवृद्धि परामर्श सेवा अन्तर्गत DEM Processing तालीम कार्य सम्पन्न भएको । Q-GIS तालीम कार्य भइरहेको । अन्य तालिमको विषयबस्तुहरूको सम्बन्धमा तयारी भैरहेको ।
२. नमुना योजना निर्माण कार्य अन्तर्गत नुवागाँउ सोलार लिफ्ट आयोजनाको निर्माण कार्य भइरहेको ।
३. Research project on Baseline study of sediment management at Headworks and main canals of major irrigation projects अन्तर्गत Rani Jamara Kulariya, Rajapur and Surya Patuwa Irrigation System, Bardia - प्राविधिक प्रस्तावहरु मूल्यांकनको क्रममा रहेको ।

४. बक्राहा नदीमा आवश्यक sensor, RLS, Data Logger, Communication System सहित Sediment Monitoring र क्रस सेक्सन सर्भे गर्ने कार्यको ToR तयारी कार्य जारी रहेको ।
५. अन्वेषणात्मक Drilling कार्य DTW at कालापानि सिन्धुलिको कार्यको Contract हुने तयारीमा रहेको ।
६. Settlement scale flood hazard mapping and vulnerability analysis को Inception Report प्राप्त भएको । Estimation of manning's roughness at class two river of Nepal र Research project on Baseline study of sediment management at headworks and main canals of major irrigation projects कार्यहरूको Inception Report आइसकेको ।
७. Assesment of Ground water zonation in Terai belt of Kailali, Kanchanpur, Bardiya, and Banke district कार्यको Contract हुने तयारीमा रहेको छ । ।
८. Zonation of ground water recharge for current and future period in sight of LULC को मुल्याङ्कन भइ रहेको छ । Assessment of Groundwater in Mountain Aquifers using ERT/VES (G2G with TU, CDEG) प्रस्ताव आव्हान भएको । Centralized Database System for Water Resources Research and Development ToR तयारी कार्य जारी रहेको ।
९. Impact Assesment of Khulekhani १,२,३ HEP on water resources management, watershed management associated with socioeconomic livelihood कार्यको Inception Report आइसकेको ।
१०. Mountain Aquifer Development को Investigation Deep Tubewell and pumping test सहितको अन्वेषणात्मक Drilling कार्य बोलपत्र आव्हानको अन्तिम चरणमा रहेको । Collaborative Glacio-hydrological study of two river basins of Nepal Himalayan Cryosphere, Climate and Disaster Research Center, Kathmandu University, School of Science संग MoU का स्वीकृतिका लागि मन्त्रालयमा पेश भएको ।
११. प्रोजेक्ट/थेसिस इन्टर्नशीप तथा शोधकर्ता परिचालन कार्यक्रम आशय पत्र जारी हुने क्रममा रहेको ।

१२. School of Science, Kathmandu University सँग collaborative research on Glacio Hydrology Modelling कार्यको लागि MOU २०७८/०७/२५ मा सम्पन्न भएको ।

१३. अन्य परामर्श सेवा ,मर्मत कार्य, अनुसन्धान गर्ने कार्य आदिको खरीद सम्बन्धी तयारी भएको ।

जल तथा मौसम विज्ञान तर्फ

१. पाल्पा र उदयपुरमा राडार केन्द्र स्थापनाको लागि उपकरण निर्माण र Factory Acceptance Test सम्पन्न गर्ने ६०% प्रगति भएको ।
२. विभाग परिसर बबरमहलमा x-band Radar जडानको लागि विभागबाट Technical specification तयार गरिएको; Review को लागि Finnish Meteorological Institute (FMI) का विज्ञबाट हालै प्राप्त गरिएको ।
३. ३० स्थानमा जल तथा मौसम केन्द्र स्थापनामा उपकरण आपूर्ति र जडान १०% प्रगति भएको र विभिन्न आयोजना तथा कार्यक्रम अन्तर्गत खरिद प्रक्रियामा रहेको ।
४. ३ दिनको मौसम पूर्वानुमान बुलेटिन- दैनिक २ वटा बुलेटिन जम्मा २२० वटा, विशेष मौसम बुलेटिन मनसुनभर १८ वटा; पोस्ट मनसुन २ वटा, ३ दिनको बाढि पूर्वानुमान बुलेटिन दैनिक १ वटा बुलेटिन; जम्मा ९५ वटा, बाढि विशेष बुलेटिन- ६ वटा, SMS मार्फत बाढि पूर्वसूचना- मनसुनभर जम्मा ६७ लाख वटा; पोस्ट मनसुन (कार्तिक १ देखि ३)मा १४ लाख ३८ हजार वटा ।

५. सासाहिक कृषि बुलेटिन- सासाहिक; हालसम्म १६ वटा; ७७वटै जिल्लाको सासाहिक मौसम अवस्था कृषि अनुसन्धान परिषदमा सम्प्रेषण, अन्तर्राष्ट्रिय हवाई उडान मौसम सूचना- प्रत्येक आधा घण्टामा, रेडियोसोण्ड सञ्चालन- प्रत्येक दिन बिहान ५:४५ बजे किर्तिपुरबाट उडान; ३० कि.मी. माथिसम्मको Vertical Profile संकलन ।
६. Green Climate Fund (GCF) Project Funding Proposal तयारी- लुम्दिङ, होङ्ग, तल्लो वरुण र ठुलागी हिमतालको लागि Technical and Funding Proposal तयार गरिएको ।